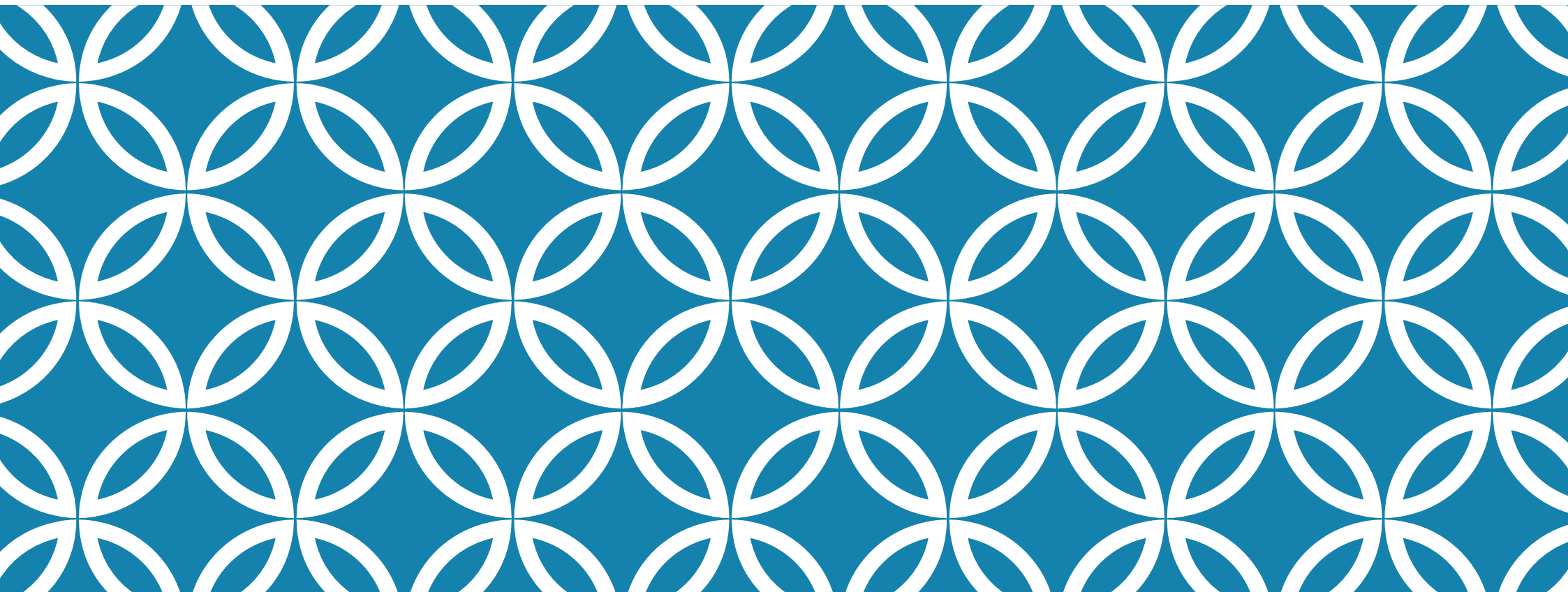

TIDLIG OPSPORING AF UDSATTE 0-3 ÅRIGE BØRN I ALMENOMRÅDET

Centrale forældrefunktioner
Risikofaktorer og risikoadfærd
Tidlige tegn på mistrivsel
At dele bekymring med forældre
Perspektiver ved bekymring

CENTRALE FORÆLDREFUNKTIONER

- I DET TIDLIGE SAMSPIL

Et barn har behov for **stabilitet** i sin opvækst for at danne sig en god og sund identitet.

Samspillet mellem forældre og barn forudsiger barnets udvikling bedre end den samlede sum af biologiske og psykosociale risikofaktorer

Forældres evne til at varetage den tidlige omsorg har afgørende indflydelse på barnets udvikling – barnets evne til at lære og regulere egen følelser.

CENTRALE FORÆLDREFUNKTIONER

1. Evne til at opfatte barnet som det er, og acceptere det
2. Evne til vedvarende at engagere sig følelsesmæssigt i barnet på en positiv måde
3. Evne til empati med barnet
4. Evne til at prioritere barnets udviklingsmæssige behov
5. Evne til at have realistiske forventninger til barnets "kunnen"

(Killén, Barndommen varer i generationer, 2010)

DEN VIGTIGE TILKNYTNING

Barnets følelsesmæssige udvikling sker ikke af sig selv.

Kvaliteten af tilknytningen er afgørende for barnets udvikling.

Barnets evne til tillidsfuldt at knytte sig til andre mennesker grundlægges i løbet af dets første leveår i tæt samspil med dets forældre

Hvis barnets behov ikke bliver mødt, kan det skade dets mulighed for at udvikle sig psykisk og socialt sundt.

HVORNÅR ER ET BARN I RISIKO FOR AT VÆRE UDSAT?

Socialt udsathed opstår, når risikofaktorer, i bestemte kombinationer, optræder over længere tid (SFI, 2010)

Det vil sige:

- Når der er flere belastninger på spil over tid, så er der risiko for, at den sociale belastning udvikler sig til et problem.
- Det er summen af belastningsfaktorer, og den tid barnet er udsat for flere belastningsfaktorer, der har betydning.

SUMMEN AF BELASTNINGER HAR BETYDNING

HVAD SIGER FORSKNINGEN...

"Forskning viser, at de mest udsatte børn kommer fra familier, hvor forældrene har et markant lavere uddannelsesniveau og en markant svagere tilknytning til arbejdsmarkedet end den generelle befolkning. Samtidig er forældrene ofte kendetegnet ved psykisk sygdom, misbrug eller kriminalitet" (KL, 2015)

Danske undersøgelser viser:

- 12- 18% af 1-5 årige børn har psykiske vanskeligheder i sådan en grad, at det påvirker deres trivsel og evne til at fungere i hverdagen (Skovgaard, 2010).
- Hvert 5. danske barn på 7 år har forældre med svage ressourcer, hvor risikoen for omsorgssvigt er betydelig (SFI, 2008)
- Der er estimeret 1 ud af 5 familier, i Danmark, som er i risiko for utilstrækkelige forældreressourcer og omsorgssvigt (Væver, 2017)

RISIKOFAKTORER OG RISIKOADFÆRD OMKRING BARNET

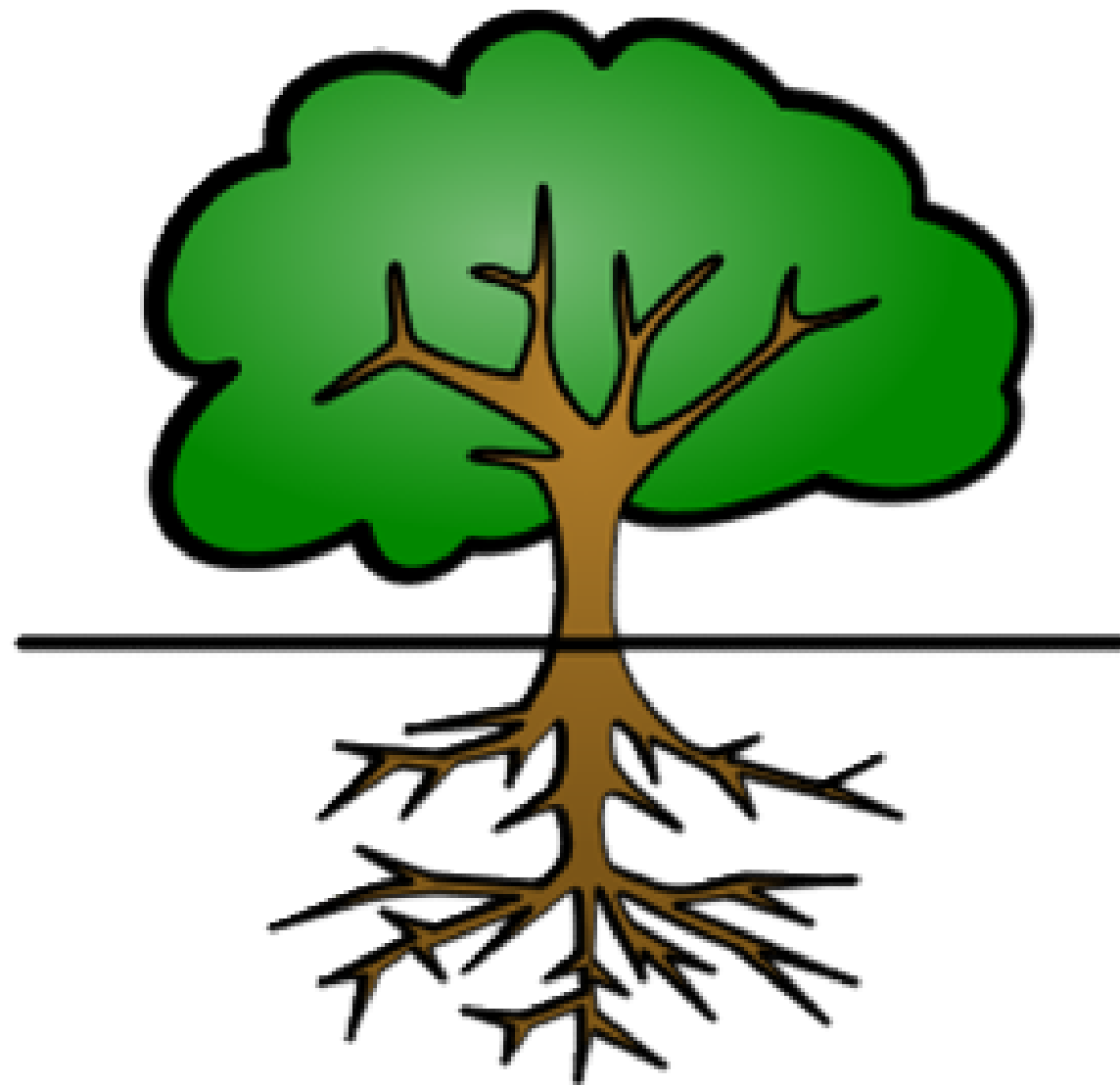
- Forældrenes egne opvækstvilkår påvirker deres omsorgsevne når de selv får børn.
 - Faktorer som: utrygge tilknytningsmønstre, indre arbejdsmodeller, følelsesmæssig umodenhed, psykiske lidelser og misbrug påvirke forældrenes mulighed for at give tilstrækkelig omsorg (Kvello, 2013; Killén, 2010)
- Det er ikke afgørende hvordan det var i forældrenes opvækst. Det som er vigtigst er, hvordan de forholder sig til den bagage de har med.
- Når forældre får terapeutisk hjælp til at tale om oplevelser fra deres opvækst, i relation til deres forældrerolle, indledes en modningsproces, som indebærer, at forældrene bliver mere fri til at udvikle deres rolle som far eller mor (Killén, 2010).

RISIKOFAKTORER OG RISIKOADFÆRD OMKRING BARNET

3-5% af en forældreårgang er forældre, der er sårbare, og hvis børn udvikler tilknytningsproblemer/forstyrrelser. Sårbarhed ses typisk hos forældre, der:

- selv har oplevet omsorgssvigt
- selv har oplevet traumatiserende hændelser
- har alkoholproblemer og/eller andet misbrug
- Har oplevet en svær akut krise
- Sparsom eller intet netværk
- Lider af psykisk sygdom

(SST, Vejledning om forebyggende sundhedsydelser til børn og unge, 2011)

FORSKEL MELLEM DET UDSATTE BARN OG DET IKKE UDSATTE BARN

Det udsatte barns forældre

- Godt hver tredje er i beskæftigelse eller uddannelse
- Hver femte er på kontanthjælp og hver femte er på førtidspension
- Hver femte har selv været anbragt uden for hjemmet som barn

Det IKKE udsatte barns forældre

- Mere end 8 ud af 10 er i beskæftigelse eller under uddannelse
- En ud af 25 er på kontanthjælp, og en ud af 25 er på førtidspension
- En ud af 25 har selv været anbragt uden for hjemmet som barn

(De udsatte børn – nøgletal 2017)

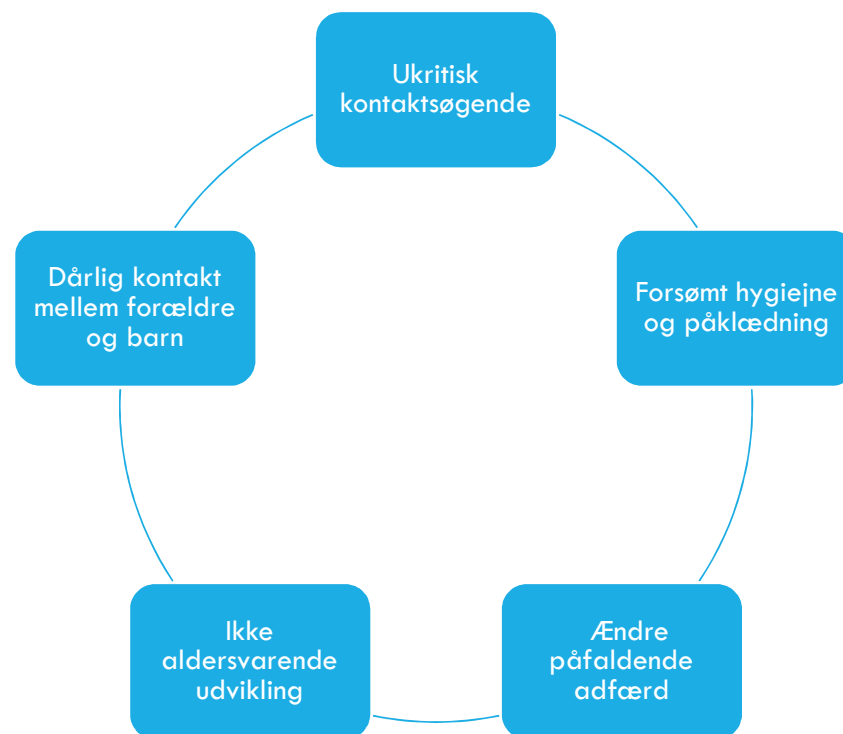
TIDLIGE TEGN PÅ MISTRIVSEL

Forstyrrelser i forældre/barn relationen

- Forældre har vanskeligt ved at aflæse barnet behov. Barnet reager på den manglende regulering ved at være uroligt, grædende og vanskeligt at trøste. Andre børn bliver passive og viser overdreven tilpasning.
- Samspillet mellem forældre og barn kan udvikle sig til en ond cirkel.
 - De ikke reflekterende forældre kan reagere med vrede og negative udsagn som fx "han er så udspekuleret" "hun ved lige hvordan hun kan tirre mig når jeg er træt.

CASE Eksempel på nyfødt som hurtigt opgav at vise tilknytningsadfærd

TEGN PÅ MISTRIVSEL HOS BARNET - EKSEMPLER

HVAD KRÆVER DET AT OPSPORE RISIKOBØRN

ALLERVIGTIGST ER...

**Stor viden om
det normale
barns
udvikling**

... OG TRÆNING

- Flere undersøgelser viser, at professionelles reaktioner, kan være præget af usikkerhed, når de oplever problemer omkring et barn.
- Professionelle der føler sig fagligt sikre er bedre til at opspore/underrette om børn som er i en udsat position.
- ... selvom forskellige professionelle er enige i den faglige vurdering af et barns udsathed, har de forskellige tærskler for, hvornår de synes der skal handles (Walsh m. fl., 2008).

AT DELE SIN BEKYMNING MED FORÆLDRE

Inddrag forældre tidligt

- Undlad at tolke på det du ser hos forældrene eller barnet
- Sig det du ser, uden at "drysse sukker på"
- Vær konkret, når det kan lade sig gøre
- Det er det usagte som skaber afstand

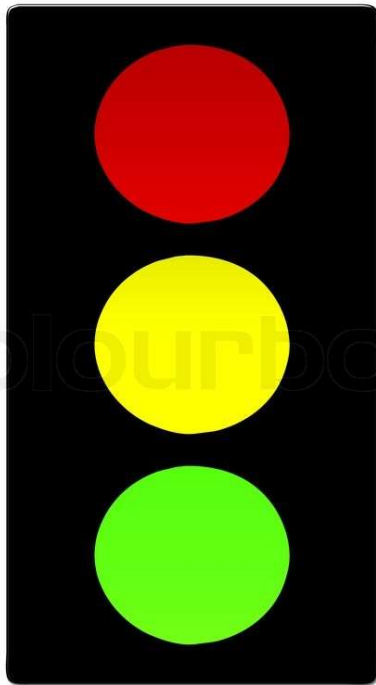
I tilfælde med mistanke eller konkret viden om vold eller overgreb gælder særlige regler

- Kontakt nærmeste leder

Hvis fx mistanken retter sig mod en eller begge forældre skal der:

- Underrettes skriftligt til familieafdelingen
- Du må **IKKE** orientere forældrene om mistanken

PERSPEKTIVER VED BEKYMNING FOR ET BARN

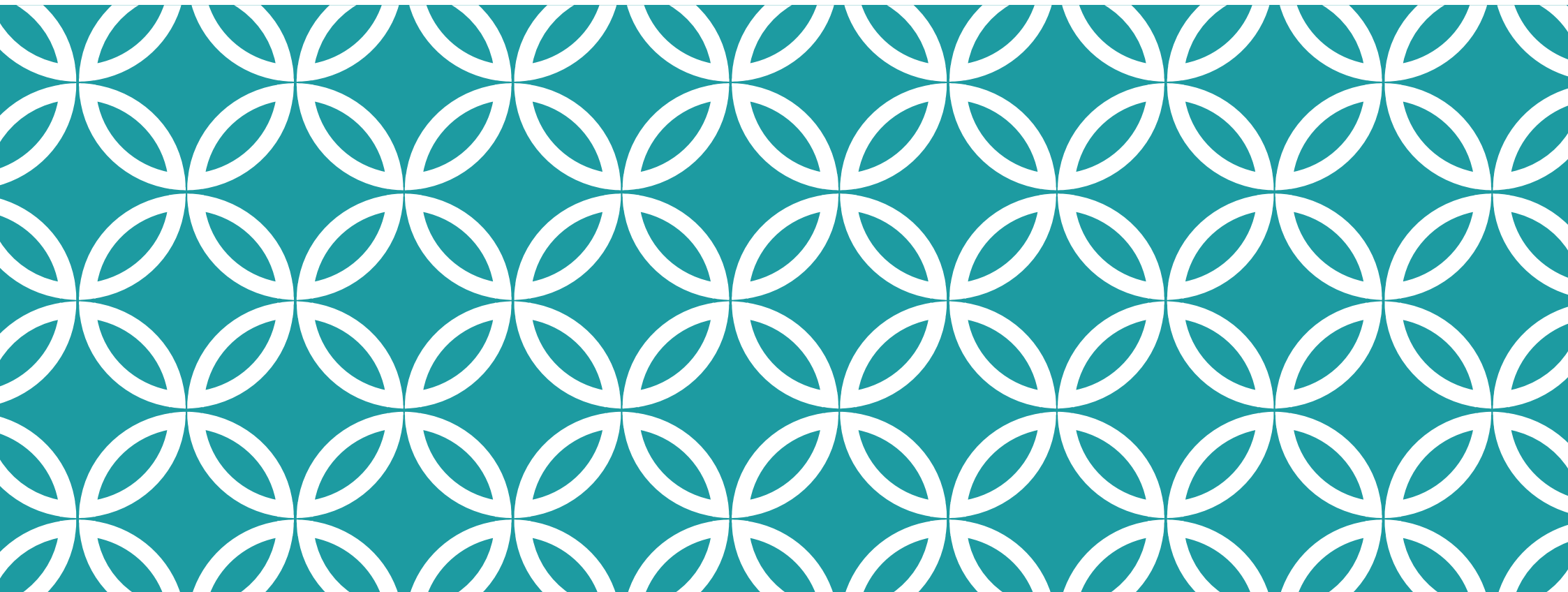

- 1. Fagligt perspektiv**
- 2. Organisatorisk perspektiv**
- 3. Pligt/etisk perspektiv**
- 4. Fagpersonligt perspektiv**

3. PLIGT/ETISK PERSPEKTIV

Den skærpede underretningspligt

- Underretningspligten indtræder når en fagperson under udøvelse af sin tjeneste, får kendskab til eller grund til at antage, at der er behov for støtte
- Fagpersonen skal forud for underretningen orientere indehaver af forældremyndigheden om, at den pågældende har til hensigt at lave en underretning og bør forsøge at opnå samtykke hertil.
- Hvis der ikke kan opnås samtykke, og fagpersonen fortsat er bekymret, er den pågældende forpligtet til at underrette alligevel. (Barnets reform, 2011)

TINE SOMMERSTED

Kontakt:

[Mail: info@sommersted.com](mailto:info@sommersted.com)

Mobil: 30430410